EB Akademi

4483 Sayılı Memurların Yargılanması Kanunu

Konu Anlatımı · EKYS 2027

www.evrakburada.com/4483-sayili-kanun-konu-anlatimi

evrakburada.com

1 Amaç, Kapsam ve Kanunun Mantığı

4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun — Kabul: **2 Aralık 1999** · RG: **4 Aralık 1999**. Yürürlükten kaldırdığı kanun: **Memurin Muhakematı Hakkında Kanun-u Muvakkat** (1329/1913).

Amaç (md. 1): Memurlar ve diğer kamu görevlilerinin **görevleri sebebiyle** işledikleri suçlardan dolayı yargılanabilmeleri için **izin vermeye yetkili mercileri** belirtmek ve izlenecek usulü düzenlemek.

Kapsam (md. 2)

Devletin ve diğer kamu tüzel kişilerinin **genel idare esaslarına** göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği **asli ve sürekli görevleri** ifa eden memur ve kamu görevlilerinin **görevleri sebebiyle** işledikleri suçlar.

Uygulanmayan hâller

Özel soruşturma usulüne tabi olanlar (özel kanunları saklı) · **ağır cezayı gerektiren suçüstü** hâli genel hükümlere tabidir · **disiplin hükümleri saklıdır** · görevin kişisel suçları (görevle ilgisi olmayan) bu Kanunun konusu değildir.

Mantık: Görev suçu iddiasında savcı doğrudan soruşturma yapamaz; önce **izin vermeye yetkili merci** ön inceleme yaptırır ve **soruşturma izni** verip vermeyeceğine karar verir.

2 Soruşturma İzni Vermeye Yetkili Merciler (md. 3)

Kimin hakkında?	Yetkili merci
İlçede görevli memurlar	**Kaymakam**
İlde ve **merkez ilçede** görevli memurlar ile **kaymakamlar**	**Vali**
Bölge düzeyinde teşkilatlanan kurumların memurları	Görev yaptıkları **ilin valisi**
Bakanlıkların ve Cumhurbaşkanlığına bağlı kuruluşların **merkez** teşkilatında görevliler	O kuruluşun **en üst idari amiri**
Cumhurbaşkanı kararıyla atanan memurlar (b ve c saklı)	**Cumhurbaşkanı veya ilgili bakan**
TBMM'de görevliler / TBMM Genel Sekreteri ve yardımcıları	TBMM Genel Sekreteri / **TBMM Başkanı**
Cumhurbaşkanlığında görevliler / Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri	Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri / **Cumhurbaşkanı**
Büyükşehir, il ve ilçe **belediye başkanları**, belediye meclisi ve il genel meclisi üyeleri	**İçişleri Bakanı**
Belde belediye başkanları ve meclis üyeleri	İlçede **kaymakam**, merkez ilçede **vali**
Köy ve mahalle **muhtarları**	İlçede **kaymakam**, merkez ilçede **vali**

- Yetki, merciin yokluğunda **vekilleri tarafından bizzat** kullanılır.
- Yetkili merci belirlenirken memurun **suç tarihindeki görevi** esas alınır.
- Ast ve üst memurun aynı fiile iştirakinde izin, **üst memurun bağlı olduğu** merciden istenir.

evrakburada.com

Okul örneği: İlçedeki bir okulun öğretmeni veya müdürü için soruşturma izni → **kaymakam**; merkez ilçedeki okul için → **vali**.

3 İhbar-Şikâyet, Ön İnceleme ve Süreler

Savcının tutumu (md. 4)

Cumhuriyet başsavcısı ihbarı alınca **kaybolma ihtimali olan delilleri tespit** dışında işlem yapmaz, memurun **ifadesine başvurmaz**; evrakı yetkili mercie gönderip **soruşturma izni ister**.

İşleme konmayacak ihbarlar (md. 4)

İhbar **soyut ve genel** olmamalı; kişi veya olay belirtilmeli; iddialar **ciddi bulgu ve belgelere** dayanmalı; dilekçede **ad, soyad, imza ve iş/ikamet adresi** bulunmalı. Bu şartları taşımayanlar işleme konmaz. İddia şüpheye yer vermeyecek belgelerle ortaya konmuşsa kimlik şartı aranmaz. İhbarcının kimliği **gizli tutulur**.

Ön inceleme (md. 5-6)

Merci bizzat yapar veya **denetim elemanı** ya da memurun **üstü konumundaki** görevlilere yaptırır; kural olarak aynı kurumdan seçilir. **Yargı mensupları ve askerler** başka mercilerin ön incelemesinde görevlendirilemez. İnceleyen, memurun **ifadesini alır**, rapor yazar. Daha önce sonuçlanmış konuda yeni belge yoksa başvuru işleme konmaz.

Karar süresi (md. 7)

Merci, suçu öğrenmesinden itibaren ön inceleme dâhil **en geç 30 gün** içinde karar verir; zorunlu hâllerde **15 günü geçmemek üzere bir defa** uzatılabilir. Karar **gerekçeli** olmalıdır.

İzin kapsamı (md. 8): İzin, iddia konusu olaylar ile bunlara bağlı olarak soruşturmada ortaya çıkabilecek konuları kapsar. **Tamamen ayrı bir suç** ortaya çıkarsa **yeniden izin** alınır; suçun **hukuki niteliğinin değişmesi** yeniden izin gerektirmez.

evrakburada.com

4 İtiraz, Hazırlık Soruşturması ve Yargılama

Konu	Kural
Kararın bildirimi (md. 9)	Merci kararını **Cumhuriyet başsavcılığına**, ilgili memura ve varsa **şikâyetçiye** bildirir.
Kim itiraz eder?	İzin verilmesine → **memur**; izin verilmemesine → **başsavcılık veya şikâyetçi**; işleme koymama kararına → **şikâyetçi**.
İtiraz süresi	Kararın tebliğinden itibaren **10 gün**.
İtiraz mercii	Cumhurbaşkanı veya bakan, TBMM, Cumhurbaşkanlığı mercileri ve İçişleri Bakanının izinleri için **Danıştay İkinci Dairesi**; diğerleri için merciin yargı çevresindeki **bölge idare mahkemesi**. İtiraz **en geç 3 ayda** karara bağlanır; kararlar **kesindir**.
İştirak (md. 10)	Memur olmayan memurla, ast memur üst memurla **aynı mahkemede** yargılanır.
Hazırlık soruşturması (md. 12)	Genel kural: yetkili **Cumhuriyet başsavcılığı**. Cumhurbaşkanlığı ve TBMM Genel Sekreteri, bakan yardımcıları ve **valiler → Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı**; **kaymakamlar → il Cumhuriyet başsavcısı**.
Görevli mahkeme (md. 13)	Genel hükümlere göre yetkili mahkeme. Valiler vb. için **Yargıtayın ilgili ceza dairesi**, kaymakamlar için **il ağır ceza mahkemesi**.
Vekiller (md. 14)	Vekiller **asillerin tabi olduğu usule** tabidir.
Haksız isnat (md. 15)	İhbar, mağdur etmek amacıyla ve uydurma suç isnadıyla yapılmışsa başsavcılık isnatta bulunan hakkında **re'sen** soruşturma başlatır.

Ek madde 1 (2016): Ön inceleme, disiplin soruşturması veya teftiş yapanların bu görevlerinden dolayı ancak **idare aleyhine** tazminat davası açılabilir; kin, garez veya baskıyla kanaat oluşturdukları kesinleşmiş kararla tespit edilirse idarenin **rücu hakkı** saklıdır.

Sayı ezberi: karar **30 + 15** gün · itiraz **10 gün** · itiraz kararı en geç **3 ay** · itiraz mercii **Danıştay 2. Daire / bölge idare mahkemesi**.

evrakburada.com

★ 4483 Memurların Yargılanması — Sınavda En Vurucu Noktalar

Son tekrar listesi

1. Kabul **2 Aralık 1999**; **Memurin Muhakematı Hakkında Kanun-u Muvakkat**'ı kaldırdı.
2. Kapsam: memur ve kamu görevlilerinin **görevleri sebebiyle** işledikleri suçlar (özel hayattaki suçlar kapsam dışı).
3. İzin merci: ilçede görevli memur → **kaymakam** · il merkezinde ve kaymakamlar → **vali** · valiler → **İçişleri Bakanı** · TBMM Genel Sekreteri → **TBMM Başkanı** · Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri → **Cumhurbaşkanı**.
4. Muhtarlar ve belde belediye başkanları: ilçede **kaymakam**, merkez ilçede **vali**.
5. Ön incelemeyi merci bizzat yapar ya da **denetim elemanları / memurun üstü** eliyle yaptırır; birden fazla kişiyse biri **başkan** olur.
6. Yargı mensupları, yargı kuruluşu çalışanları ve askerler başka mercilerin ön incelemesinde **görevlendirilemez**.
7. Ön incelemeyi yapan, **bakanlık müfettişi** ile görevlendiren merciin bütün yetkilerine sahiptir; farklı görüşler raporda **gerekçeleriyle ayrı ayrı** yazılır.
8. İzin kararı süresi suçun öğrenilmesinden itibaren **30 gün**; zorunlu hâlde **bir defa 15 gün** uzatılır.
9. Karar **başsavcılığa, memura ve şikâyetçiye** bildirilir. İzin verilmesine memur; verilmemesine **başsavcılık veya şikâyetçi** itiraz eder.
10. İtiraz süresi **10 gün**; itirazlar **en geç 3 ayda** karara bağlanır ve **kesindir**.
11. Memur olmayan memurla, ast üst memurla **aynı mahkemede** yargılanır.
12. Kaymakam → **il ağır ceza** mahkemesi · vali → **Yargıtayın ilgili ceza dairesi** · öğretmen → **genel hükümler**.
13. Uydurma isnatta bulunan hakkında başsavcılık **re'sen** soruşturma açar; memurun tazminat hakkı saklıdır.

Süre	Ne için?
30 gün + 15 gün	Soruşturma izni kararı (bir defa uzatma)
10 gün	İzin kararına itiraz
3 ay	İtirazların karara bağlanması

Karıştırılanlar / soru tuzakları

1. İzin **verilmemesine** memur itiraz edemez; başsavcılık ya da şikâyetçi eder.
2. İlçe millî eğitim müdürü izin mercii **değildir**.
3. Ön inceleme ile disiplin soruşturması ayrı süreçlerdir.

evrakburada.com